

«Οδηγούμεθα στην υπέρβαση των σημερινών σχημάτων...»

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: ΑΝΕΦΙΚΤΗ Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ Ν.Δ. ΟΠΩΣ ΕΚΦΡΑΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΗΓΕΣΙΑ

Αιρετικός, αλλά νομοταγής στο χώρο του ΠΑΣΟΚ και «δεξιός» κατ' άλλους, ο τ. υπουργός Εθνικής Οικονομίας κ. Κώστας Σημίτης θεωρείται από πολλούς, εντός και εκτός ΠΑΣΟΚ, αξιόπιστος συνομιλητής για τις μετακλογικές εξελίξεις.

Η διαμόρφωση του «σημιτικού» προφίλ ξεκίνησε πριν από μερικούς μήνες με κινήσεις που υπακούουν σε μια σφύρα στρατηγική.

Ο κ. Σημίτης θέλει να προβάλει ένα λόγο εκσυγχρονιστικό που έρχεται σε ρήξη με τον κυρίαρχο στον πολιτικό του χώρο λαϊκισμό.

Πολλοί καταλογίζουν στον κ. Σημίτη ατομία και υπερβολική νομιμοφροσύνη. Ο ίδιος όμως επιμένει στην τήρηση ενός χρονοδιαγράμματος.

Στη συνέντευξή του στην «Κ» προβλέπει ανακατατάξεις μετακλογικά που μπορεί να οδηγήσουν σε υπέρβαση των σημερινών σχημάτων.

«Στον συντηρητικό χώρο, τονίζει, υπάρχουν στελέχη που θα μπορούσαν να στηρίξουν μία πολιτική για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της σημερινής συγκυρίας».

— Δεν είναι λίγοι, κ. Σημίτη, αυτοί που πιστεύουν ότι στις 19 Ιουνίου θ' αρχίσει μια νέα περίοδος στην πολιτική ζωή της χώρας, αυτή των συμμαχικών κυβερνήσεων. Και σεας άλλωστε έχετε κάνει λόγο για δυνατότητα συνεργασίας με πρόσωπα προερχόμενα από τη Νέα Δημοκρατία στη βάση ενός προγράμματος. Πόσο πιθανή βλέπετε μια τέτοια εξέλιξη;

— Θα πρέπει να ξεκαθαρίσω πρώτα απ' όλα ένα πολύ βασικό στοιχείο. Δεν θεωρώ εφικτή κάτω από τις σημερινές συνθήκες την οποιαδήποτε συνεργασία με την Ν.Δ. όπως αυτή εκφράζεται από τη σημερινή ηγεσία της. Γιατί η πολιτική ιστορία αυτής της ηγεσίας, ο τρόπος με τον οποίο αντιλαμβάνεται την κοινωνική εξέλιξη στον τόπο μας, η άρνησή της για κάθε εκσυγχρονιστική προσπάθεια στο πολιτικό και στο κοινωνικό επίπεδο, ο αυταρχισμός που τη διακρίνει αποτελούν στοιχεία τα οποία δεν ικανοποιούν μία βασική συνθήκη οποιασδήποτε συνεργασίας, τη δυνατότητα να συνεχισθεί η προσπάθεια εκσυγχρονισμού της κοινωνίας μας με κοινωνική δικαιοσύνη. Αλλωστε η προεκλογική εκστρατεία της Ν.Δ. όπως άρχισε δείχνει ότι

λείπουν και μερικά βασικά στοιχεία για τη δημιουργία συναίνεσης, όπως ο σεβασμός του αντιπάλου, η αποφυγή προσωπικών επιθέσεων και η αντιπαράθεση θέσεων.

Το ΠΑΣΟΚ εκφράζει ένα σημαντικό τμήμα της ελληνικής κοινωνίας, ιδίως εκείνα τα στρώματα που έχουν συμφέρον να αλλάξουν οι υφιστάμενες κοινωνικές δομές, για να αποκτήσουν περισσότερες δυνατότητες, για να συμμετάσχουν και να κα-

Συνέντευξη
στην **ΙΝΩ ΑΦΕΝΤΟΥΛΗ**

θορίσουν η διαδικασία της ανάπτυξης. Το ΠΑΣΟΚ πρέπει γι' αυτό ακριβώς το λόγο να κρατά πάντα ανοιχτή τη δυνατότητα συγκλίσεων με άλλους πολιτικούς χώρους και κοινωνικές ομάδες που μπορούν και θέλουν να συνεργασθούν στη διαδικασία εκσυγχρονισμού.

Στον συντηρητικό χώρο και ιδιαίτερα στη γκριζα του περιοχής προς τα αριστερά υπάρχουν στελέχη τα οποία αναπτύσσουν προβληματισμούς οι οποίοι και ενδιαφέροντες είναι και θα μπορούσαν να στηρίξουν μία πολιτική για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της σημερινής συγκυρίας.

— Προβλέπετε δηλαδή συγκλίσεις που μπορεί να οδηγήσουν σε υπέρβαση των σημερινών πολιτικών σχημάτων; Υπάρχει πεδίο συνάντησης στελεχών του συντηρητικού χώρου όπως αναφέρατε με το χώρο στον οποίο ανήκετε σήμερα εσείς;

— Η δεξιά ή η αριστερή αντίληψη δεν μετρώνται στη βάση δηλώσεων, αλλά στη βάση της πρακτικής, δηλαδή των απαντήσεων που δίδονται σε συγκεκριμένα προβλήματα. Απαντήσεων που να περιέχουν εφικτές λύσεις να συγκροτούν μια δομικά δεξιά ή αριστερή πολιτική

Αν ξεπεράσουμε το διακηρυκτικό επίπεδο, θα διαπιστώσουμε πως δεν υπάρχει αντιστοιχία μεταξύ των πολιτικών κομμάτων και των κοινωνικών ομάδων οι οποίες τα ακολουθούν. Ούτε όλων όσοι είναι εγκλωβισμένοι στη Ν.Δ. τα συμφέροντα εξυπηρετούνται από τις δεξιές συντηρητικές πολιτικές που ευαγγελίζεται αυτό το κόμμα, ούτε όλοι όσοι ποστηρίζουν τις πολιτικές που προτείνει η αριστερά — παραδοσιακή και μη — είναι διατεθειμένοι να συμβάλουν για την

υλοποίηση αυτών των πολιτικών.

— Κατάχρηση όμως αυτών των πρακτικών γνωρίσαμε μετά το '81 με το ΠΑΣΟΚ. Τα αποτελέσματα της δετούς διακυβέρνησης της χώρας από αυτό το κόμμα είναι περισσότερο από προφανή. Δεν υπάρχει συνολικά πολιτική ευθύνη αυτού του χώρου;

— Κατ' αρχήν δεν νομίζω πως είναι ακόμα ο καιρός μιάς οριστικής αποτίμησης της περιόδου 1981-89. Και ιδιαίτερα δεν είναι τώρα ο καιρός για κάτι τέτοιο, όταν η πολιτική ατμόσφαιρα είναι φορτισμένη από τα προβλήματα που είναι συναρτημένα με το σκάνδαλο Κοσκωτά. Τα προβλήματα αυτά, οσοδήποτε σοβαρά και αν είναι — και χωρίς αμφιβολία είναι — είναι φυσικό να εστιάζουν την οποιαδήποτε προσπάθεια αξιολόγησης σε πολύ μικρό πεδίο του φάσματος των θεμάτων πάνω στα οποία πρέπει να κριθεί η περίοδος 81-89. Και είναι βέβαιο πως αυτό καθ' εαυτό το σκάνδαλο της Τράπεζας Κρήτης θα αποδειχθεί πολύ λιγότερο, απ' ό,τι φαίνεται σήμερα, σημαντικό για το ιστορικό γίνεσθαι αυτού του τόπου.

Ακόμα θα πρέπει να σημειώσω πως πολλές παρεμβάσεις του ΠΑΣΟΚ σε θεσμικό επίπεδο και οι οποίες κατά τη γνώμη μου θα επηρεάσουν καθοριστικά την κοινωνική εξέλιξη, είναι ακόμη χωρίς να κριθούν συνολικά.

Πέρα απ' αυτά όμως δεν χωράει αμφιβολία πως υπήρξαν λάθη, αδυναμίες αλλά και προβλήματα ύψους και ήθους. Για

ρικές συγκρούσεις. Μιλάτε για ανάγκη εκσυγχρονισμού.

Τι ρόλο θα διαδραματίσετε εσείς σε μια τέτοια διαδικασία εντός του ΠΑΣΟΚ με την συγκεκριμένη ηγεσία και τους συγκεκριμένους συσχετισμούς δυνάμεων;

— Κάθε πολίτης οφείλει να συμμετάσχει στις πολιτικές διαδικασίες που είναι απαραίτητες και —θα έλεγα— αναπόφευκτες για τον εκσυγχρονισμό του πολιτικού φορέα στον οποίο ανήκει. Η συμμετοχή αυτή σήμερα, μπορεί να πραγματοποιηθεί με δύο τουλάχιστον τρόπους.

Πρώτα, πρέπει να συμβάλει στην άρθρωση ορθολογικού πολιτικού λόγου, που να απευθύνεται στην κοινωνική βάση του συγκεκριμένου πολιτικού χώρου!

Δεύτερον, πρέπει να ενισχύει τις εσωκομματικές διαδικασίες που προωθούν τη συλλογικότητα και τη δημοκρατικότητα στη λειτουργία του κόμματος.

Τις υποχρεώσεις αυτές δεν τις έχουν μόνον όσοι ανήκουν στο ΠΑΣΟΚ. Νομίζω πως και στους άλλους πολιτικούς σχηματισμούς υπάρχουν στελέχη που νοιάθουν τις ίδιες ανάγκες και ευθύνες. Θα έλεγα μάλιστα πως — ανεξάρτητα από τις διαφοροποιήσεις των πολιτικών θέσεων και προτάσεων που θα προκύψουν από αυτές τις διαδικασίες στα διάφορα κόμματα — οι προσπάθειες εκσυγχρονισμού σε κάθε κόμμα αντικειμενικά βοηθούν τις αντίστοιχες προσπάθειες στα άλλα κόμματα. Γιατί ο διάλογος μεταξύ των κομμάτων που είναι απαλλαγμένος από τα λαϊκιστικά στοιχεία προωθεί την πολιτική ζωή του τόπου στο σύνολό της.

Τέλος δεν θεωρώ καθορισμένους τους συσχετισμούς δεξιά και αριστερά του ΠΑΣΟΚ. Ιδιαίτερα όταν πιστεύω πως σήμερα δεν υπάρχει ούτε καν σχετική αντιστοιχία πολιτικών και κοινωνικών συσχετισμών

Ετσι, πιστεύω πως οι σημερινοί συσχετισμοί μόνο δεδομένοι δεν είναι. Αντίθετα σε συμβατικούς πάντα όρους, πιστεύω πως ο προοδευτικός χώρος που αρχίζει αρκετά δεξιότερα απ' όπου το σημερινό όριο μεταξύ ΠΑΣΟΚ και Ν.Δ. και θα μπορούσε να περιλάβει και όλο σχεδόν τον υπόλοιπο κοινωνικό χώρο προς τα αριστερά περιμένει μια αξιόπιστη και σύγχρονη πρόταση που να αφορά τα σημερινά προβλήματα της σημερινής ελληνικής κοινωνίας.

όλα αυτά υπάρχουν και προσωπικές και συλλογικές ευθύνες.

Θα ήθελα να επισημάνω ότι μία αιτία των φαινομένων που μας απασχολούν εντοπίζεται στην επάρκεια αλλά και στον βαθμό και στους τρόπους εφαρμογής των εσωκομματικών θεσμών και διαδικασιών σε όλα τα κόμματα. Θα υπάρξουν και αδυναμίες και δυσκολίες στην πρόληψη αλλά και την εκ των υστέρων αντιμετώπιση προβλημάτων τύπου Κοσκωτά όταν οι εσωκομματικοί θεσμοί και διαδικασίες υποχωρούν στο όνομα κάποιων βραχυπρόθεσμων και κοντόφθαλμης σκοπιμότητας. Οι εσωκομματικές διαδικασίες και η δημόσια συζήτηση των κοινωνικών προβλημάτων δεν υποβοηθούν σήμερα σωστές λύσεις.

Εχει αποστασιοποιηθεί η πολιτική διαδικασία από τις κοινωνικές εξελίξεις. Σ' όλα αυτά θέλω να αναγνωρίσω και να αποδεχθώ και τις δικές μου προσωπικές ευθύνες τόσο σαν μέλος των καθοδηγητικών οργάνων του κόμματος όσο και σαν μέλος των κυβερνήσεων αυτής της περιόδου. Θάθελα όμως να τονίσω πως ο πολιτικός χώρος του ΠΑΣΟΚ είναι ακόμη εκείνος ο χώρος που έχει τις περισσότερες δυνατότητες για να ξεπεράσει αυτά τα προβλήματα και να μπορέσει να προωθήσει την κοινωνική αλλαγή και τον εκσυγχρονισμό στον τόπο μας.

— Το ΠΑΣΟΚ κ. Σημίτη διέρχεται μια σοβαρότατη κρίση και θα την ξεπεράσει — αν την ξεπεράσει — μέσα από οξείες εσωτε-